

Васільєва І.

КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник:
ст. викл. Солончук І.В., ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського

Касаційне оскарження у цивільному процесі як гарантія забезпечення законності судових рішень

Ухвалення судами законних та обґрунтованих рішень є одним із основних завдань цивільного судочинства. Додержання функцій судів першої інстанції гарантується численними процесуальними діями, в свою чергу обґрунтованість та законність прийнятих судом рішень регулюється таким ефективним засобом, як апеляційне оскарження рішень, що ще не набрали законної сили. Проте цей інститут не може беззаперечно гарантувати об'єктивність та не вступ у дію помилкових судових рішень. Таким чином, дані обставини потребують додаткового регулювання, чим і виступає касаційне оскарження рішень, тобто перегляд судом рішень та ухвал, які вже набрали законної сили. Слід зазначити, що касаційне провадження перевіряє правильність застосування судами першої та апеляційної інстанцій норм матеріального права чи порушення процесуального права.

Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ діє як суд касаційної інстанції у цивільних справах відповідно до ст. 323 ЦПК. Основною функцією є забезпечення однакового застосування норм закону, тобто, перевірка законності рішень, виявлення допущених в попередніх інстанціях помилок, а не розгляд справи повторно. Метою касаційного оскарження є обов'язок держави здійснювати захист порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод та інтересів фізичних осіб, права та інтересів юридичних осіб, інтересів держави шляхом особливої судової діяльності – перегляду рішень, це визначає ст. 1 ЦПК України і ця мета є єдиною для всіх судів.

Чи можна зазначити, що касаційне оскарження є гарантією забезпечення законності судових рішень? Даючи відповідь на це запитання, слід звернути увагу на судову практику. Касаційна інстанція є важливим інститутом регулювання діяльності та законності суддів. Адже досить часто особа звертаючись саме до касаційної інстанції відновлювала свої порушені права чи інтереси, чого не могла зробити в попередніх інстанціях, через можливість зацікавлених осіб у справі або упередженості самих суддів. Досить важливим фактором і, мабуть, це є однією з багатьох гарантій забезпечення законності при касаційному оскарженні справи це те, що справа не розглядається повторно. Суд здійснює перевірку рішень та ухвал лише на предмет їх законності, тобто, чи при розгляді справи в попередніх інстанціях були виконані всі норми процесуального законодавства та чи правильно застосовувались норми матеріального права. Таким чином, такий перегляд рішень мінімізує вплив на суддів та їх упередженість чи навіть зацікавленість у справах.

Підсумовуючи та роблячи висновки спираючись на вище перелічені факти, можна дати відповідь на поставлене запитання. Звичайно, не потрібно ідеалізувати касаційну інстанцію, але це є досить діючим інститутом в нашій судовій системі. Касаційне провадження є однією з конституційних гарантій захисту прав та інтересів осіб, оскільки

надається можливість навіть після набрання рішенням законної сили звернутися до суду та відновити свої права та інтереси.

Використана література:

1. Конституція України Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості ВРУ. – 1996. - № 30.
2. Цивільний процесуальний кодекс України № 1618-IV від 18 березня 2004 р. // ВВР. – 2004. - № 40-41, 42. – Ст. 492.
3. Кілічава Т.М. К 39 Цивільне процесуальне право. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 352 с.
4. Штефан М. Й. Цивільне процесуальне право України: Академічний курс; Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. — К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. — 624 с.